

Oslo, 16. desember, 2022

Kultur- og likestillingsdepartementet

HØRING – GJENNOMFØRING AV ENDRINGSDIREKTIVET TIL AMT-DIREKTIVET MV.

Vi viser til høringsbrev fra Kultur- og likestillingsdepartementet 16. september 2022 med forslag til gjennomføring av endringsdirektivet til AMT-direktivet mv, samt endringer i kringkastingsloven og kringkastingsforskriften som ikke har sammenheng med endringsdirektivet.

FilmReg har følgende kommentarer til forslaget:

Innledning

FilmReg har i hovedsak innspill til kapittel 12 i høringsnotatet, Medfinansiering. Vi vil takke departementet for en god gjennomgang og begrunnelse for hvorfor det er behov for å innføre en medfinansieringsløsning i Norge. Det er lang praksis for at aktører som tilbyr film- og TV-produksjoner til publikum også bidrar økonomisk med å finansiere slike produksjoner. FilmReg ser derfor en medfinansieringsløsning som et naturlig og viktig grep som kan sikre uavhengig norsk produksjon av audiovisuelt innhold, i en stadig tøffere konkurransesituasjon.

FilmReg vil videre understreke at medfinansieringsløsningen bør ses i sammenheng med incentivordningen for internasjonal film- og serieproduksjon. Medfinansiering, i kombinasjon med en regelstyrt incentivordning vil gi et balanser og konkurransedyktig rammeverk. Uten at det samtidig gjøres grep for incentivordningen er FilmReg bekymret for at investeringer kan trekkes ut av Norge.

Vi er kjent med at Bransjerådet for film er enige om følgende prinsipper som bør ligge til grunn for en medfinansieringsordning, samt støtter og står bak konkrete punkter for hvordan ordningen kan innrettes. FilmReg er enig med Bransjerådet sin innstilling, og vi vil presisere at et medfinansieringsansvar må bidra til å styrke en uavhengig, bærekraftig produksjonsbransje i hele landet, og at det må produseres nytt norsk innhold fra hele landet. Dette er viktig av demokratiske hensyn, og vil sikre et mangfold i produksjonene. Vi legger for ordens skyld inn momentene til Bransjerådet:

En samstemt audiovisuell bransje

Bransjen har over mange år jobbet for å få innført en medfinansieringsordning i medhold av AMT-direktivet. Dette er en oppfølging av Stortingets bestilling fra filmforliket i 2015, og vi minner om at samtlige partier sto bak denne bestillingen. En samstemt audiovisuell bransje vil understreke at innføringen av en medfinansieringsløsning som omfatter audiovisuelle bestillingstjenester vil være det viktigste filmpolitiske grepet på lange tider.

Bransjerådet for film, som består av Dramatikerforbundet, Norsk skuespillerforbund, Norske Filmregissører, Norsk Filmforbund, Norske Film Distributørers Forening, Film & Kino og Virke Produsentforeningen, mener det overordnede målet for medfinansieringsansvaret må være å bidra til å bygge og styrke hele filmfeltet, en bærekraftig bransje, styrke uavhengige produsenter og skapere, og bidra til å ivareta norsk kultur, historie og identitet.

Bransjerådet for film står videre samlet om at følgende prinsipper bør ligge til grunn:

- En bærekraftig bransje som kan tilby sikre arbeidsplasser med gode vilkår vil øke tiltrekningskraften og bidra til å løse mangelen på arbeidskraft som store deler av det audiovisuelle feltet opplever i Norge og internasjonalt.
- Hensikten med å innføre et medfinansieringsansvar skal også være å bidra til å styrke en uavhengig norsk produksjonsbransje, og at bransjen kan produsere, og selv ha rettighetene til, mer norsk kvalitetsinnhold til publikum.
- Strømmeaktørene som tjener penger i det norske markedet pålegges et medfinansieringsansvar for å bidra til nytt norsk innhold.
- Medfinansieringsansvarets økonomiske del skal tilsvare en prosentandel av strømmeaktørens inntekter fra omsetning i det norske markedet.
- Medfinansieringsansvaret bør stimulere til at strømmeaktørene i størst mulig grad direkteinvesterer i nytt norsk innhold, men at det også sikrer midler til fond.
- Ordningen bør innrettes slik at strømmeaktørenes investeringer i nye norske produksjoner bidrar til å bygge hele bransjen og styrke alle ledd i verdikjeden.
- Medfinansieringsansvaret bør også bidra til kjøp av visningsrett eller midler til produksjon til kinofilmer produsert og eid av norske uavhengige produsenter.
- Det bør foretas fortløpende evaluering av ordningen og justeringer ved behov, i dialog med bransjen.

Bransjerådet for film støtter og står samlet om følgende løsning:

- En dynamisk investerings- og bidragsplikt, jf. foreslått modell a), presisert slik at direkte investeringsbidrag blir tydeligere som den foretrukne løsningen, samtidig som det også sikres bidrag til fond.
- En bidragsplikt på 5 pst. som minimumsnivå ved implementering av ordningen. Nivået bør revideres ved behov.
- Sikre at eierskapet til immaterialrettighetene til produksjonene blir hos uavhengige norske produsenter, som samler de primære opphavsrettighetene og som er avtalepart med strømmeaktørene eller kanalene.
- Styrke en bærekraftig bransje med rimelige avtalevilkår gjennom å etablere Terms of Trade mellom bransje og kringkastere/audiovisuelle bestillingstjenester
- Et definert ansvar for langfilmformatet og kinovinduet innenfor medfinansieringsplikten

Departementet foreslår følgende to alternative modeller for innretning på medfinansieringsplikten:

- a) en dynamisk investerings- og bidragsplikt som innebærer at tilbydere må betale et bidrag til Filmfondet på inntil 5 pst. av årlig omsetning, men slik at gradvis høyere investeringer i norskspråklige audiovisuelle produksjoner reduserer bidragsplikten. Investeringer på et tilstrekkelig høyt nivå innebærer at bidragsplikten bortfaller helt.
- b) en plikt til å investere et beløp som tilsvarer minst 5 pst. av årlig omsetning i Norge direkte i norskspråklige audiovisuelle produksjoner.

FilmReg mener at alternativ a) er den beste modellen både for filmpolitisk måloppnåelse og en nødvendig grad av fleksibilitet for aktørene som pålegges en bidragsplikt. Vi er opptatt av at det må sikres bidrag til fond, i tillegg til at det må være en investeringsplikt i medfinansieringsansvaret.

Vi støtter departementets forslag om at rettighetene til produksjonene som strømmetilbyderne velger å direkteinvestere i, må ligge hos de uavhengige produsentene ved at tilbyderne sikres en eksklusivitet, og at denne må være tidsavgrenset og geografisk avgrenset for å kunne kvalifisere som leveranse etter medfinansieringsansvaret. Dette vil styrke bransjen og medvirke til at den blir bærekraftig. Videre er FilmReg opptatt av at de mindre produksjonsselskapene skal få mulighet til å konkurrere på grunnlag av rimelige grunnvilkår. Regionale filmsentre og -fond ser stadig at forhandlingsstyrken mellom de mindre uavhengige produsentene på den ene siden og kringkastere og internasjonale strømmegiganter på den andre i utgangspunktet er skjev. Vi støtter derfor forslaget fra Bransjerådet og andre høringsinstanser om at det bør innføres krav i kringkastingsloven om at «Terms of Trade» skal fremforhandles mellom det uavhengige produksjonsmiljøet og tilbyderne. Storbritannia innførte dette for snart 20 år siden, og det grepet har virkelig styrket miljøet og sikret et rikt utvalg av produksjoner med høy kvalitet og mangfold.

Når det gjelder den direkte investeringsplikten mener FilmReg at produksjoner som skal kvalifisere for å oppfylle denne må bestå kulturtesten. Videre vil vi understreke at innspillingen av slike produksjoner i størst mulig grad må foregå i Norge. Dette er viktig ut fra miljø- og klimahensyn, samt at det vil bidra til å styrke produksjonsbransjen i hele landet. I den forbindelse vil vi nevne at andre land har krav om en kvalifiseringstest, som også har en teknisk del som stiller krav til forbruk i hjemlandet. Man kunne eventuelt vurdere en modell etter co-produksjonstesten?

FilmReg mener at en andel av de midlene som innbetales til Filmfondet skal øremerkes og kanaliseres til det regionale virkemiddelapparatet, subsidiært administreres i en egen fondsløsning, men administrert videre derfra innenfor eksisterende regionale forvaltningsstrukturer. FilmReg vil understreke at det regionale virkemiddelapparatet lenge har etterlyst en økonomisk opptrappingsplan. I regjeringsplattformen til den sittende regjering ligger en styrking av regionene som et av de øverste punktene under filmkapitlet. Men i stramme økonomiske tider fremstår det som lite sannsynlig at regionene vil få økte midler med det første. Innbetalingen til et fond vil være «nye» midler, og en øremerking av en andel av disse til regionene vil ikke få konsekvenser for de eksisterende rammene til Filmfondet. For å oppnå bærekraftige produksjonsmiljøer i regionene, er det viktig å skape kontinuitet. En styrking av midlene som kan kanaliseres til produksjoner i de ulike deler av landet vil derfor sikre en stadig sterkere nasjonal bransje. I et mangfolds- og demokratiperspektiv er det avgjørende at en produserende audiovisuell bransje bor og virker i hele landet. Regionene kan også sikre at midlene forbrukes i Norge. Filmfondet stiller pr i dag ingen slike krav. Det kan oppleves urimelig om bidragsplikten kan tømmes av produksjoner som gjennomføres i lavkostland i Europa, uten å bidra til bransjebygging i Norge. Dette har også en side mot klima- og miljøhensyn.

Territorielle krav om at bidragsplikten forbrukes i Norge vil videre være i tråd med hvordan medfinansieringsmidler forvaltes i en rekke andre europeiske land - jfr Mapping of Film and Audiovisual Public Funding Criteria in the EU (s. 53).

<https://rm.coe.int/mapping-of-film-and-audiovisual-public-funding-criteria-in-the-eu/1680947b6c>

Med vennlig hilsen

FilmReg

Tom G. Eilertsen (sign)
Styreleder



- ta hele landet i bruk -